är det befryndat med namnet *Boi*, något vanligare, ehuru ännu sällsynt under vikingatiden: Ög 81, Sö 148, D 2: 239 Vikby, Knivsta sn, L 1228 Reperda, Alsheda sn (Småland). Under medeltiden är det vanligt, särskilt i Danmark; på Island och i Norge är *Búi* sällsynt. — *Alfrikʀ* är f. ö. icke känt, varken från runinskrifter eller medeltida urkunder. I Danmark är det sällsynt (äldst på mynt och som namn på en biskop och en präst), »maaske indkommet fra Tysk» (*DGP*). I den norsk-isländska litteraturen förekommer det endast som fingerat namn på en dvärg i Didrikssagan: *Alfríkr dvergr*, tydligen med betydelsen 'alvkonungen'. — Kvinnonamnet *Gunnæiðr*, *Gunnhæiðr* är icke känt från någon annan inskrift och från medeltiden endast i ett belägg: *Gunnidh* (1416), trol. från Jämtland (Lind, Lundgren).

Ristaren Torbjörn är säkerligen identisk med den Torbjörn skald, som har ristat L 626 Roslags-Bro kyrka och U 29. Se ovan s. 41.

38. Säby, Galgbacken, Sånga sn.

Pl. 21, 22.

Litteratur: J. E. Arenius, De Antiquitatibus Insulæ Feringsöensis (diss., 1751), s. 15; R. Dybeck, Runa (fol.) 1 (1865), s. 58; UFT h. 2 (1872), s. 29, h. 5 (1876), s. 116 f.; E. Brate, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: Dybeck a. a. pl. 14; Brate 1901 (ATA).

Denna runsten står sedan 1937 rest 5 m. ÖSÖ om U 36, med ristningsytan vettande mot V. Den låg tidigare omkullfallen på samma plats med ristningen uppåt. »Han ligger mycket sluttande», skriver Dybeck, »mot öster på fem mindre stenar. Fotstyckets knapphet och höjdens tunna jordlager hafva kommit mig att tveka om han varit rest eller icke.»

Fältspatrik gnejs-granit. Höjd 2,65 m., bredd 1,90 m. (nedtill)—1,47 m. (upptill). Ytan är mycket ojämn och knottrig; därtill är den hårt vittrad. Runslingan utmed stenens kanter har i all synnerhet farit mycket illa; på v. sidan upptill kan intet med visshet läsas, och även på h. sidan är slingan svårt skadad, delvis bortslagen. Mittfältet är fyllt av bandslingor i en sällsynt rik och invecklad flätning. Tyvärr tillåter icke stenens svårt vittrade tillstånd en fullständig utredning av det i sin art konstmässiga och intressanta mönstret.

Redan Arenius säger om ristningen: »Est lapis scite excisus, litteræ autem pleræque adeo exesæ, ut earum sensus non constet.» Dybeck tillägger: »stenens småskrofliga yta har påtagligt hindrat ristaren att tydligt och klart föra sina runor och att säkert leda sina talrika ormar, ehuru stor och i ögonen fallande hans skicklighet än varit; hvartill kommer att han, för taflans vidgande, makat ramen, här runslingan, om hon så kan kallas, för långt åt stenens kanter, hvarigenom händt att runristningen här och der så lätt kunnat stympas genom afslagningar af den i synnerhet mot kanterna icke tjocka hällen.»

Inskrift:

· likuiþr · auk · knu - . . . tu · r - - sa · . . . n · at · u . . . si - · þu - - ta · . . . rlaugar · kuþ hieþli - sal · ha - s

Likviðr ok Knu[tr] . . . [le]tu r[æi]sa [stæi]n at . . . sinn, boanda [Gæi]ʀlaugaʀ. Guð hielpi sal hans.

»Likvid och Knut . . . läto resa stenen efter . . . sin . . ., Gerlögs man. Gud hjälpe hans själ.»

Till läsningen: 1—7 **likuiþr** är det tydligaste ordet i inskriften. 11 **k**, icke **f**. 13 **u**; möjligen **r**, men snarast **u**. Därefter en hst, men ingen bst är synlig. Av 15 **t** finns utom hst

endast h. bst i behåll. 18—19: endast nedre delen av hst finnas kvar; de följande 20—21 **sa** äro tämligen tydliga. 22—24 **n · at** tydligt; av 25 **u** finns endast bst, svagt synlig. 26—27 **si** tämligen säkert, av 28 endast en hst. Av 29 **b** synes tydligt övre delen av hst och nedre bst; de bevarade resterna likna närmast ett **s**, men runan har sannolikt varit **b**. Av de följande runorna, längst t. h. i nedre slingan, är endast **t** fullt tydlig. 34 **a** har bst böjd och på h. sidan av hst går en fördjupning, sannolikt dock icke huggen, ned mot ramlinjen; runan ger därför till en början intryck av ett ʀ. Inskriften fortsätter sedan omvänd, från v. till h., i nedre slingan. Framför 35 **r** har funnits plats för två eller tre runor; ristningen är helt förstörd. 35 **r** är säkert; 36—38 **lau**, 40—41 **ar** tydliga. 39 kan möjligen ha varit **f**, men sannolikare är **g**. 46 **i** har en fördjupning på mitten och ger intryck av **e**, liksom 47 **e**. Av 48 **b** är, utom hst, endast nedre bst någorlunda säker. 49 **l** är tydligt. Därefter två hst utan synliga bst. 52 **s** tydligt; i 53—54 **al** äro bst mycket svaga. Ovanför 52—54 **sal** står, innanför slingan, ordet 55—58 **ha - s**; i den tredje runan finns intet spår av bst. — Dybeck: 11—14 **knu -**; 25—29 **u - a . . us . . . si -** (vilket suppleras: **una · fustra · sin**); 29—34 **buata**, 35—41 [**a**]**rlaukar**, 45—58 **haebfi · sil · ha - s**. — Brate: 11—14 **fluk -**; 15—21 saknas. Efter 23—24 **at** förmodar Brate **ufak faþur**; utom **u** tror han sig se **a** säkert och spår av **f** och **k**. 29—30 **bu** tydligt, likaså 33—34 **ta**. 35—41 **rlaugar**, troligen rest av ett [**kai**]**rlaugar**. 45—58 **hiebli · sil · hans**.

Namnet *Likviðr* förekommer även L 190 Ekeby, Gamla Uppsala sn och är troligen samma namn som *Liknviðr* i en gotländsk inskrift. Under medeltiden är *Likvidh* »tämligen vanligt» (Lundgren). — Om namnet *Knutr* se Sö 217. Det förekommer i runinskrifterna endast i några få, spridda fall; utom de nämnda U 92, L 264 Häringe, Älvkarleby sn, L 761 Gryta, Kulla sn; L 998 Lilla Kyringe, Björksta sn (Västmanland); L 1052 Fläräng, Valbo sn (Gästrikland). I D 2: 118 Väsby, Ösby sn, D 2: 146 Orkesta sn och Ög 111 avses Knut den store. — Om *Gæirlaug* se U 29. Brate förmodar, att namnet betecknat samma person här och i Hillersjöristningen. *Ufæigʀ*, som han vill läsa namnet på den döde, skulle ha varit Gerlögs tredje man.

39. Torslunda, Sånga sn.

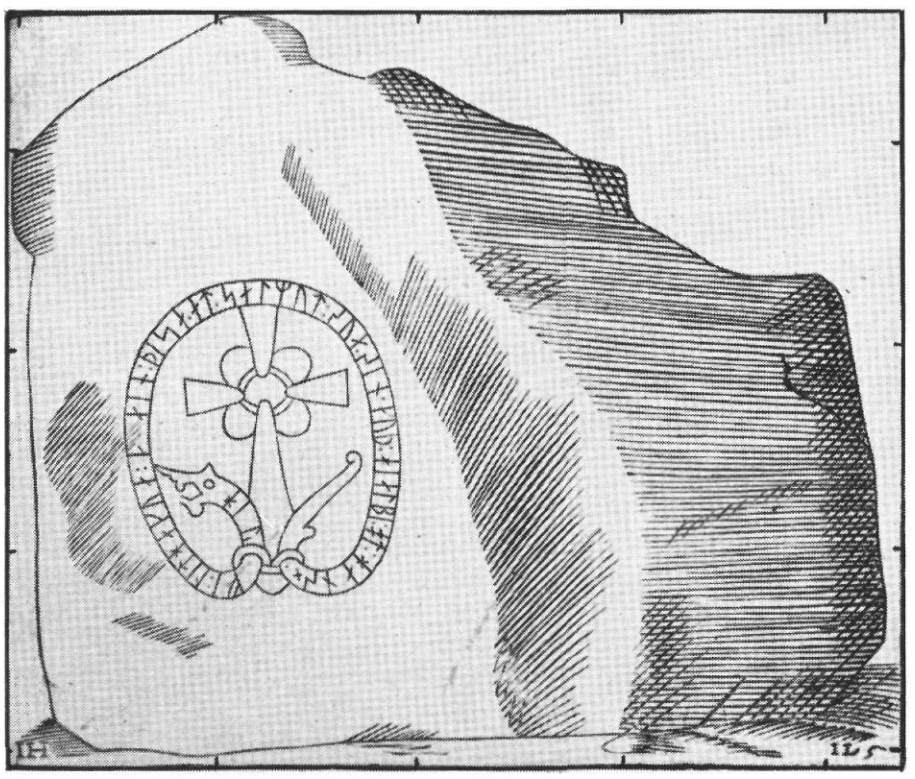

Fig. 30. U 39. Torslunda, Sånga sn. Efter B 294.

Litteratur: B 294, L 350. J. Hadorph, Färentuna Häradz Runestenar (1680), n:r 7; J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 239; O. Celsius, SR 1, s. 7; J. E. Arenius, De Antiquitatibus Insulæ Feringsöensis (1751), s. 16; V. Dahlgren, Färentuna härad, 1851 (ATA), s. 17; UFT h. 2 (1872), s. 64.

Avbildning: Träsnitt sign. av Leitz och Hadorph (Hadorph a. a., Peringskiöld a. a., B 294).

Ristningen fanns på ett berg enligt Hadorph vid »Runketorp i Gårdzlidret», enligt Peringskiöld vid »Runketorp i Sånga sochn», enligt *Bautil* vid »Runketorp», enligt Arenius »ad villam Thorslunda». Den har icke kunnat återfinnas i senare tid. Någon plats med namnet Runketorp finnes ej numera i Sånga socken. Förmodligen har det varit ett torp under Torslunda, avhyst redan vid mitten av 1700-talet.